7/1963

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

Sayı : 026.21/2004/SPGY/71534
Konu : Yazılı Soru Önergesi

02.03.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 16 Şubat 2004 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-1499 sayılı yazıları.

Denizli Milletvekili Sayın Haşim Oral'ın Sayın Bakanımıza 21.04.2003 tarihinde yönelttiği sorular, geçen süre zarfında güncelliğini yitirmiş olmakla birlikte, anılan sorulara o tarihte hazırlanan yanıtlar ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla arzederim.

Abdullah GÜL
Başbakan Yardımcısı

EK: Soru önergesi yanıtı

7/1963

DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN HAŞİM ORAL'IN YAZILI SORUYA ÇEVRİLEN 21 NİSAN 2003 TARİHLİ SÖZLÜ SORU ÖNERGESİ

SORULAR:

1. CNN Türk'de kendi sesinizden kamuoyuna duyurduğunuz "1 milyar Dolar'lık yardım, Türk Askerinin Kuzey Irak'a girmesiyle ilişkilendirilmeyecektir" beyanınıza rağmen, ilişkilendirilmiş olması sizi şaşırttı mı? Beyanınızın gerekçesi ne idi?
2. Irak Krizinde (Hükümetimizce) Dolarların Ulusal çıkarlarımızdan önce konuşulur olması hükümetimizin 1990/91 Körfez savaşından ve ülkemizin içinde bulunduğu Ekonomik zorluklardan çıkardığı bir kurtuluş yolu olarak benimsenmişmidir?
3. "Tezkereye rağmen Musul+Kerkük'de taraf olamayacağımıza", sözü edilen Dolarlar'da Tezkereden önce Amerikan Senatosundan geçmediğine göre, Türk Askerinin Kuzey Irak'a girmesi de ayrı bir Tezkere yapılmadığı gözönünde tutulursa o Tezkere hangi Ulusal çıkarlarımıza araç olacaktı?

YANITLAR:

1. ABD Başkanı Bush, Irak savaşının getirdiği harcamalar ve ülkede terörizmle mücadeleyi güçlendirme çalışmaları için Kongre'den 25 Mart 2003 tarihinde 74,7 milyar Dolar'lık Ek Tahsisat talebinde bulunmuştur. Bush'un acil mali önlem paketinde, ülkemiz için de 1 milyar Dolar'lık hibe veya 8,5 milyar Dolar'lık kredi ya da kredi garantisi tutarında yardım öngörülmüştür. Ek Tahsisat Yasa Tasarısı, Senato ve Temsilciler Meclisi'nde 3 Nisan 2003 tarihinde oylanarak kabul edilmiştir. Oylamalarda, bazı Kongre üyeleri, Türkiye'ye ilişkin yardımın iptal edilmesi, şartlara bağlanması veya azaltılması, diğer bir kısım üyeleri de Türkiye-ABD ilişkilerinin önemine değinerek, bu yardımın onaylanması yönünde girişim ve konuşmalar yapmışlardır. ABD Yönetiminin üst düzeyli yetkilileri, Türkiye'ye yardım konusunda engel çıkarılmaması için Kongre nezdinde girişimlerde bulunmuşlardır. Üzerinde bilahare uzlaşı sağlanan ve Kongre'nin hissiyatını ifade eden bazı kriterlere yer verilen tasarı, Başkan Bush tarafından 16 Nisan 2003 tarihinde imzalanarak yasalaşmıştır. ABD tarafınca Türkiye'ye sağlanması kararlaştırılan bu ekonomik desteği, ABD Yönetimi tamamen kendi inisiyatifiyle tahsis etmeye karar vermiştir. Hükümetimizin bu konuda hiçbir talebi veya telkini sözkonusu olmamıştır.

2. 1990-1991 Körfez Savaşı'nın ülkemize ve ekonomimize son derece olumsuz yansımaları olduğu malumlarıdır. Ekonomiden sorumlu makamlarımız, bu zararı yaklaşık 35-40 milyar Dolar olarak hesaplamaktadırlar. Bu itibarla, Irak'a yönelik olası bir askeri harekat öncesinde yapılan ihtimaliyat planlarımızda, tabiatıyla sözkonusu harekatın ekonomimize yönelik olası olumsuz etkileri de göz önünde tutulmuştur. Müzakerelerde yeni harekatın sonucunda benzer bir durumla karşılaşılmaması hedef alınmıştır.

3. Irak'a yönelik olası askeri harekat öncesinde ABD tarafıyla siyasi, askeri ve iktisadi alanlarda müzakereler gerçekleştirilmiştir. ABD'yle, bu üç alanda yapılan müzakereler neticesinde imzalanması öngörülen belgeler üzerinde büyük ölçüde mutabık kalınmıştır. Tezkerenin TBMM'de yeterli kabul oyu alamaması neticesinde, anılan belgelerin sonuçlandırılarak yürürlüğe girmesi de sözkonusu olmamıştır.